

Behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2000/01:75)

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 15 maj 2001 att bereda samtliga utskott tillfälle att – i de delar som har samband respektive utskotts beredningsområde – yttra sig över regeringens skrivelse 2000/01:75 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Regeringens skrivelse redogör huvudsakligen för sådana åtgärder som regeringen vidtagit under kalenderåret 2000 med anledning av riksdagens skrivelser. För att underlätta riksdagsutskottens möjligheter att få en så aktuell bild som möjligt vid sitt uppföljningsarbete, har redovisningen även fått omfatta vissa regeringsbeslut från år 2001 dvs. efter den egentliga redovisningsperiodens utgång. Detta förfarande har använts om riksdagsskrivelserna därigenom har kunnat rapporteras som slutbehandlade.

Redogörelsen är som tidigare år uppställd departementsvis. Inom varje departements område har materialet grupperats i fyra huvudgrupper, alltefter åldern på de behandlade riksdagsskrivelserna. Vid uppföljningen av riksdagens beslut tilldrar sig regeringens åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivanden till regeringen ett särskilt intresse.

Sammantaget 54 skrivelser redovisas i årets redogörelse inom finansutskottets ansvarsområde, vilket är lika många som i motsvarande skrivelse förra året. Av de 54 skrivelserna rapporteras 36 som slutbehandlade och 18 som inte slutbehandlade.

Det kan också noteras att finansutskottet i sina betänkanden enligt den gällande budgetordningen numera behandlar samtliga ärenden på tilläggsbudget.

Vissa skrivelser omfattar bl.a. av detta skäl ett stort antal moment. En närmare uppföljning av regeringens åtgärder har gjorts för de moment i tilläggsbudgetbetänkandena som faller inom utskottets eget ansvarsområde. Åtta av sammanlagt 54 riksdagsskrivelser som redovisas i regeringens återrapporering avser frågor som tillhör andra utskotts ansvarsområden men som behandlats av finansutskottet i samband med tilläggsbudgetar.

Av riksdagsskrivelserna är 14 stycken äldre än två år och 8 stycken äldre än tre år. Av dessa senare 8 redovisas 5 som inte slutbehandlade. Det äldsta inte slutbehandlade ärendet avser riksmötet 1995/96.

Generella synpunkter

Allmänt kan sägas att riksdagens beslut inom utskottets ansvarsområde till övervägande delen fullföljts på det sätt som riksdagen avsåg vid beslutstillfället och genomförts i rimlig tid. När det gäller återrapporeringen finns det dock uppenbara brister. Som framgår av några exempel nedan förekommer både rena misstag i rapporteringen och att synpunkter som riksdagen tidigare lämnat inte beaktats. Utskottets uppfattning är mot bakgrund av dessa brister att återrapporeringen av vidtagna åtgärder bör förbättras.

I regeringens skrivelse anges vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av riksdagens beslut, men inte tidigare rapporterat till riksdagen. Där framgår också när regeringen tidigare lämnade återrapporering om en viss riksdagsskrivelse, samt om riksdagsskrivelsen är slutbehandlad eller inte. Det går dock inte att utläsa ur regeringens skrivelse hur många moment från en riksdagsskrivelse som totalt sett har behandlats, eller hur många moment som återstår innan hela riksdagsskrivelsen är slutbehandlad. Våren 1998 behandlade utskottet en proposition om statlig fastighetsförvaltning och statliga myndigheters lokalförsörjning (prop. 1997/98:137, bet. 1997/98:FiU25). I regeringens skrivelse 1998/99:75 anmäldes att man vidtagit åtgärder avseende två av de fem momenten i betänkandet och att riksdagsskrivelsen därmed var slutbehandlad. Finansutskottet påpekade i betänkande 2000/01:FiU2 att någon återrapporering av de tre återstående momenten inte hade gjorts. I årets skrivelse 2000/01:75 anmäler regeringen åtgärder avseende de tre saknade momenten. Risken för denna typ av luckor i regeringens återrapporering skulle troligen minska om man angav i skrivelsen vilka moment som återstår att behandla. I likhet med vad utskottet tidigare framhållit är det därför önskvärt att redogörelsen kompletteras på denna punkt.

Synpunkter på enskilda punkter i regeringens skrivelse

I det följande redovisas ett antal punkter där utskottet funnit brister i regeringens redovisning.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (punkt Fi91, mom. 5)

Regeringen redovisar att riksdagens tillkännagivande om hivpreventivt arbete i storstadsregionerna är under beredning. Utskottet erfar dock att regeringen den 22 februari 2001 beviljade bidrag på 84 miljoner kronor med anledning av riksdagens tillkännagivande.

Utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. (punkt Fi92, mom. 2)

Momentet handlar om rätten för regeringen att överskrida anslaget för statsskuldsräntor 2001. Skrivelsen borde inte rapporterats som slutbehandlad eftersom regeringen inte kan veta om bemyndigandet utnyttjats eller inte förrän efter årets slut. Någon återrapportering av utnyttjandet av motsvarande bemyndigande för 2000 görs inte i regeringens skrivelse trots att anslaget för statsskuldsräntor det året överskreds med mer än 8 miljarder kronor, vilket framgår av årsredovisningen för staten 2000 i avsnitt 4.4. Rapporteringen av det generella bemyndigandet för regeringen att överskrida ramanslag (punkt 69, mom. 13) skulle kunna tjäna som exempel för statsskuldsräntorna.

Utvärdering av statsskuldens upplåning och förvaltning 1994/95–1999 (punkt Fi57)

I sin återrapportering hänvisar regeringen tillbaka till sitt beslut om skrivelse 1999/2000:104 om utvärdering av statsskuldens upplåning och förvaltning 1994/95–1999, dvs. den skrivelse som riksdagen behandlat, och hänvisar på så sätt i cirkel. Lämpligare hade varit att hänvisa till regeringens beslut i november om riktlinjer för statsskuldens förvaltning. I förra årets skrivelse (skr. 1999/2000:75, punkt Fi59) använde sig regeringen av samma cirkelresonemang vilket finansutskottet då påpekade i sitt yttrande.

Statsbudget för budgetåren 2000 och 2001 (punkterna Fi34 och Fi95)

Fram t.o.m. 1999 har praxis varit att regeringen överlämnat den av riksdagen fastställda statsbudgeten till Ekonomistyrningsverket (tidigare till Riksrevisionsverket) inför det nya budgetåret. Enligt vad utskottet erfarit har regeringen den 21 april 2001 beslutat att lägga statsbudgeten för 2000 och statsbudgeten för 2001 till handlingarna. Regeringen rapporterar dock i skrivelsen under punkt Fi95 att statsbudgeten för 2001, betänkande 2000/01:FiU10, kommer att överlämnas till Ekonomistyrningsverket (ESV) för kännedom och beaktande. Under punkten Fi34 redovisar regeringen att också statsbudgeten för 2000, betänkande 1999/2000:FiU10, kommer att lämnas över till ESV för kännedom och beaktande. Även i förra årets skrivelse skrev regeringen att statsbudgeten för 2000 skulle överlämnas till ESV (skr. 1999/2000:75, punkt Fi89). Om regeringen avsett att överlämna FiU10 till ESV borde detta lämpligen ha gjorts så snabbt som möjligt, före budgetårets början.

Vissa ekonomisk-politiska åtgärder m.m. (punkt Fi2, mom. 44)

Momentet handlar om ett tillkännagivande angående den begränsade uppräkningsen av basbeloppet (bet. 1994/95:FiU1) i samband med besparingarna hösten 1994. Regeringen redovisar ärendet som slutbehandlat och hänvisar till budgetpropositionen för 2001, utgiftsområde 11, anslag 20:1. Ärendet behandlas dock inte där utan i stället i avsnitt 3.6.1 under samma utgiftsområde.

Stockholm den 16 oktober 2001

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Bergqvist (s), Mats Odell (kd), Gunnar Hökmark (m), Bengt Silfverstrand (s), Lisbet Calner (s), Johan Lönnroth (v), Lennart Hedquist (m), Sonia Karlsson (s), Carin Lundberg (s), Kjell Nordström (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Gunnar Axén (m), Yvonne Ruwaida (mp), Lena Ek (c), Karin Pilsäter (fp) och Carl-Axel Johansson (m).